

KAS TULEB TEINE TULEMUS? Pildil kujutatud koolid kipuvad gümnaasiumite riigeksamite tulemuste põhjal koostatud edetabelites olema esimeste seas. Mis aga juhtub siis, kui riigeksamite kõrval arvestada Foto: Kollaaž (2 × Aldo Luud, Julia Vakina, 2 × Tiit Tamme, facebook.com/sytevaka, Heiko Kruusi, Teet Malsroos)

EDETABEL | KUS SAAB PÄRISELT TARGAKS? Vaata, kuidas läheb sinu tulevasel, praegu endisel gümnaasiumil

Priit Pärnapuu, täna 09:00 (20. märts 2023 09:00)

Aitäh! Sinu digitellimus on aktiivne. Loed tasulist artiklit.

Käes on aeg, mil põhikoolide lõpetajad otsivad omale sügiseks gümnaasiumi. Küllap on haridusametnikel õigus, et koole ei maksa riigeksami tulemuste põhjal pingeritta panna. Aga proovime siis neid kombineerida muude näitajatega. Vaata tabelitest, kuidas läheb sinu tulevasel, praegusel või endisel gümnaasiumil. Millise kooli lõpetajad saavutavad parimaid tulemusi näiteks matemaatikas või keeltes?

Iga-aastastest riigeksamite pingeridadest leiab alati üllatusi: mõni väike ja kaugel kool jätab suured ja kuulsad Tallinna ja Tartu koolid seljataha. Kui võtta aga mitme aasta andmed ja lisada riigeksamite kõrvale teisi näitajaid, mis siis juhtub?

Õhtuleht valis gümnaasiumite järjestamiseks seitse näitajat ja kasutas kahe viimase

aasta andmeid. Seejuures eesti ja vene koolid on lahku löödud ning samuti on laiale matemaatikale pühendunud koolid eristatud kitsa matemaatika omadest.

Põhiline haridusstatistika andmebaas Haridussilm pakub esmapilgul kümneid tulemuslikkuse näitajaid gümnaasiumite kohta. Paljud neist siiski pole realselt kasutatavad.

Ühe aasta tulemused võivad koolidel olla väga muutlikud. Mitme aasta andmete kasutamine tähendab aga kadu näitajates: andmeid enam-vähem kõikide koolide kohta lihtsalt pole.

Samuti võiks eeldada, et näitaja käib oleviku või lähiminekuga, mitte aga ei põhine nende õpilaste saavutustel, kes lõpetasid gümnaasiumi juba aastaid tagasi – mis sellest kuulsusrikkast või häbiväärsest minevikust enam ning samuti vähendaks see jällegi pingerea pikkust, sest praegusel kujul kooli ei pruukinud aastaid tagasi veel olemas olla. Samuti oleks mõistlik kõrvale jätta näiteks edasiõppijate osakaal gümnaasiumi lõpetanutest, sest riik ei suuda koguda andmeid nende kohta, kes läksid välisülikooli. Viimaseid on aga muude näitajate poolest silmapaistvates koolides omajagu: välisülikooli minek, mis terve mõistuse järgi on kõva saavutus, viskaks kooli pingereas alla, mitte üles.

Põhjalikkuse piir jookseb ka klasse pidi

Omaette probleemide ring tuleb sellest, et jätkuvalt on pea must-valgelt eristatavad eesti ja vene koolid. Vene koolide alla kuuluvad need, kus sisseastujatel puudub põhikooli eesti keele eksami tulemus ning lõpetajad teevad eesti keele riigieksami asemel eesti keel teise keelena riigieksamit. Hallile alale jäävad üksnes Jõhvi Gümnaasium ja Paldiski Ühisgümnaasium. Kui tahta eesti ja vene koole päris ühte pingeritta saada, siis tuleks loobuda näitajatest, mis mõõdavad eesti keele oskust. Seda teha ei tahaks, järelikult tuleb eesti ja vene koolide jaoks teha eraldi pingeread. Kaks erandit saab paigutada mõlema alla.

Samalaadne probleem tekib ka matemaatika ja võõrkeeltega. Gümnaasiumitel on vahe sees, millise põhjalikkusega õpitakse matemaatikat ja võõrkeeli. Seejuures piir ei jookse mitte pelgalt koole pidi, vaid ka klasside kaupa.

Võõrkeelte puhul on haridus- ja teadusministeerium võrdlemise probleemi ära lahendanud. Leidub näitaja, kus loetakse kokku õpilasi, kes gümnaasiumi lõpuks on omandanud vähemalt ühe võõrkeele B2 tasemel.

Seevastu matemaatika puhul puudub aga näitaja, mis võtab kokku matemaatikaoskused gümnaasiumi lõpus. Omal käel kitsa ja laia matemaatika riigieksami tulemusi kokku lüüa ei saa, sest ministeerium ei avalikusta tulemusi kooli täpsusega, kui eksamit tegi vähem kui viis õpilast. Valik on jätta lõpetajate matemaatikaoskused pingerea koostamisel arvestamata või lüüa koolid kahte eraldi tabelisse laiali: ühes sõltub tulemus kitsa matemaatika, teises laia matemaatika riigieksami tulemusest.

Neist kahest halvast valikust sai eelistatud teist varianti. Koolile sai valitud pingerida vastavalt sellele, kas kahe aasta peale oli rohkem laia või kitsa matemaatika riigieksami tegijaid. Seejuures juhul, kui mõlemat eksamit tegi kahe aasta peale vähemalt 30 lõpetajat, on kool kajastatud mõlemas pingereas: ühes laia matemaatika riigieksami tulemusega ja teises kitsaga. Mõlemas pingereas korruga olemine on võimalik üksnes suuremate koolide puhul.

Õhtulehe gümnaasiumite pingerida põhineb kahe viimase aasta andmetel. Seejuures eesti koolide puhul on kasutusel seitse näitajat ning vene koolide puhul kuus:

- **lõpetajate osakaal:** lõpetajate osakaal kolme aasta tagustest sisseastujatest;
- **sisseastujate eesti keel:** sisseastujate põhikooli eesti keele eksami keskmine punktisumma. See on näitaja, mida vene koolide puhul pole;
- **sisseastujate matemaatika:** sisseastujate põhikooli matemaatika eksami keskmine punktisumma;
- **lõpetajate võõrkeel:** lõpetajate osakaal, kes on saavutanud vähemalt ühes võõrkeeles B2 taseme;
- **lõpetajate eesti keel:** lõpetajate eesti keele riigieksami keskmine tulemus; vene koolide puhul seda näitajat pole, selle asemel kasutas Õhtuleht eesti keel teise keelena riigieksami keskmist tulemust;
- **lõpetajate matemaatika:** lõpetajate kitsa ja/või laia matemaatika riigieksami keskmine tulemus;
- **õpetajate kvalifikatsioon:** kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal.

Nendegi näitajate puhul on andmetega probleeme. Näiteks Miina Härma Gümnaasiumis ja Tallinna Inglise Kolledžis lähevad osad õpilased poole pealt IB Diploma õppekavale ja nende tulemused ei kajastu Haridussilmas lõpetajate tulemuslikkuse näitajates. Lõpetajate osakaal on seeläbi mõnevõrra alahinnatud neis kahes koolis.

Kõigi näitajate puhul võtsime kahe viimase aasta andmed ja arvutasime õpilaste või õpetajate arvuga kaalumata keskmise. Kuna maksimum- ja miinimumväärtused on selgelt erinevad (matemaatika põhikooli eksamil on võimalik saada maksimaalselt 50 punkti), siis kriteeriumide võrdsema kohtlemise huvides sai parima kooli tulemus võrdustatud sajaga ja kehvima kooli tulemus nulliga. **Näiteks kui parim tulemus on 100% ja kõige kehvem 50% ning kool X sai 75%, siis see asub täpselt keskel ehk ümberarvutatult 50 punkti.** Maksimaalse ja minimaalse väärtuse leidmisel osalesid seejuures kõik koolid, siin ei ole eristatud eesti ja vene koole, samuti on arvestatud koole, millel mõni näitaja puudus ja seetõttu ei kajastu üheski pingereas.

Lõpetajate matemaatikaoskused sunnivad looma kahte pingerida. Osad koolid kajastuvad ainult selles pingereas, mis põhineb laia matemaatika riigieksami tulemusel; osad aga selles, mis põhineb kitsa matemaatika riigieksami tulemusel; osad aga kajastuvad mõlemas.

Eristust kitsa ja laia matemaatika vahel võiks võtta samalaadsena kui eristust eesti ja vene koolide vahel. Fundamentaalne valik, kas eesti või vene kool, tuleb kõigepealt, ja alles seejärel tekib küsimus, millist kooli võtta ja millist jätta. Kui valik on eesti kool, siis pole mõtet vene koolide pingeridade poole vaadatagi. Samamoodi on matemaatikaga: valik, kas kitsas või lai matemaatika, tuleb enne omal ära lahendada ning alles seejärel saab tekkida küsimus, millist kooli valida. Kui valik on lai matemaatika, siis pole põhjust kitsa matemaatika poole kaldu koole vaadata.

Tulemused

Iga-aastastest riigeksamite pingeridest leiab alati üllatusi: mõni väike ja kaugel kool jätab suured ja kuulsad Tallinna kesklinna koolid seljataha. Kui võtta aga mitme aasta andmed ja lisada riigeksamite kõrvale teisigi näitajaid, siis pilt muutub: Tallinna kesklinna ja Tartu koolid teevad puhta tööd. Esikahekümnes on koguni 10 Tallinna ning neli Tartu kooli. Lisaks on seal kaks Pärnu ja üks Jõgeva, Võru ja Viljandi kool. Maakoolidest on esimeste seas vaid Nõo Realgümnaasium.

Esimesel slaidil on eesti koolide pingerida, mis kasutab laia matemaatika riigeksami tulemusi. Teisel slaidil on aga pingerida, mis kasutab kitsa matemaatika riigeksami tulemusi. Kuus näitajat on samad, kuid üks, mis käib lõpetajate matemaatika oskuste kohta, on erinev. 34 kooli kajastuvad mõlemas.

EESTI KOOLID, LAI MATEMAATIKA

Kirjuta otsingusse huvipakkuva kooli või maakonna (Tallinn ja Tartu on eraldi) nimi. Vastu saad gümnaasiumite pingerea. Arvestuses on 64 kooli, mille kohta olid andmed olemas kõigi seitsme näitaja kohta kahel viimasel aastal ning laia matemaatika riigeksami tegijaid olid väikeste koolide puhul ülekaalus ning suurte koolide puhul oli neid kahe aasta peale kokku vähemalt 30. Tärniga on tähistatud need koolid, mis on ainult selles pingereas, ilma tärnita koolid on leitavad ka pingereas, mis kasutab kitsa matemaatika riigeksami tulemusi.

Kirjuta siia huvipakkuva kooli või omavalitsuse (Tallinna puhul linnaosa) või maakonna nimi

Koht	Kool	Maakond	Lõpetajate osakaal	Sisseastujate eesti keel	Sisseastujate matemaatika
1*	Tallinna Reaalkool	Tallinn	99,8	97,6	100
2*	Hugo Treffneri Gümnaasium	Tartu linn	99,8	91,6	90,4
3	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium	Pärnumaa	85,6	100	87,4
4	Gustav Adolphi Gümnaasium	Tallinn	95,3	90,2	93,1
5*	Tallinna Inglise Kolledž	Tallinn	66,7	82,1	80,8
6*	Tallinna 21. Kool	Tallinn	97,4	71,3	86,2
7	Tallinna Prantsuse Lütseum	Tallinn	83,9	82,1	81,7
8	Tartu Jaan Poska Gümnaasium	Tartu linn	87,5	81,1	82,6
9*	Miina Härma Gümnaasium	Tartu linn	78,1	78,7	78,1
10	Jakob Westholmi Gümnaasium	Tallinn	79,8	78,4	72,1
11*	Nõo Realgümnaasium	Tartumaa	79,3	76	87,1
12	Pärnu Koidula Gümnaasium	Pärnumaa	74,7	78	71,8
13	Rocca al Mare Kool	Tallinn	88,9	63,2	70
14	Jõgevamaa Gümnaasium	Jõgevamaa	69,8	55,1	64,3
15	Tallinna 32. Keskkool	Tallinn	92,3	74,7	69,7
16	Tartu Tamme Gümnaasium	Tartu linn	78,8	75,7	77,2
17	Võru Gümnaasium	Võrumaa	79,1	55,7	68,8
18	Vanalinna Hariduskolleeegium	Tallinn	92,1	68,9	72,4
19	Viljandi Gümnaasium	Viljandimaa	84,2	67,2	62,8
20	Tallinna Saksa Gümnaasium	Tallinn	87,7	60,8	56,2

Andmed: haridussilm

 A Flourish data visualization

Vene koolide alla kuuluvad need, kus sisseastujatel puudub põhikooli eesti keele eksami tulemus ning lõpetajad teevad eesti keele riigeksami asemel eesti keel teise keelena riigeksamit. Nendegi puhul tuleb koolid kaheks lüüa laia ja kitsa matemaatika alusel. Pingereas, kus kasutatud on laia matemaatika riigeksami tulemusi, on kindlalt esimene Tallinna Tõnismäe Reaalkool.

1 of 2

Esimesel slaidil on vene koolide pingerida, mis kasutab laia matemaatika riigieksami tulemusi. Teisel slaidil on aga pingerida, mis kasutab kitsa matemaatika riigieksami tulemusi. Viis näitajat on samad, kuid üks, mis käib lõpetajate matemaatika oskuste kohta, on erinev. 11 kooli kajastuvad mõlemas.

VEENE KOOLID, LAI MATEMAATIKA

Kirjuta otsingusse huvipakkuva kooli või maakonna (Tallinn ja Tartu on eraldi) nimi. Vastu saad gümnaasiumite pingerea. Arvestuses on 20 kooli, mille kohta olid andmed olemas kõigi kuue näitaja kohta kahel viimasel aastal ning laia matemaatika riigieksami tegijaid olid väikeste koolide puhul ülekaalus ning suurte koolide puhul oli neid kahe aasta peale kokku vähemalt 30. Tärniga on tähistatud need koolid, mis on ainult selles pingereas, ilma tärnita koolid on leitavad ka pingereas, mis kasutab kitsa matemaatika riigieksami tulemusi.

Kirjuta siia huvipakkuva kooli või omavalitsuse (Tallinna puhul linnaosa) või maakonna nimi

Koht	Kool	Maakond	Lõpetajate %	Sisseastujate matemaatika	Lõpetajate võõ
1*	Tallinna Tõnismäe Reaalkool	Tallinn	94,6	82	82
2	Narva Keeltelütseum	Ida-Virumaa	62,1	81,4	62
3	Tallinna Humanitaargümnaasium	Tallinn	82,1	59,5	82
4*	Tallinna Õismäe Vene Lütseum	Tallinn	79,3	84,4	79
5	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum	Tallinn	78,2	65,5	65
6	Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium	Tallinn	76,5	75,1	65
7*	Narva Pähklimäe Gümnaasium	Ida-Virumaa	77,7	73,6	59
8*	Tallinna Juudi Kool	Tallinn	71,2	55,3	71
9	Tallinna Läänemere Gümnaasium	Tallinn	83,9	70	37
10*	Tallinna Pae Gümnaasium	Tallinn	64,2	60,1	64
11	Jõhvi Gümnaasium	Ida-Virumaa	65,1	57,7	49
12	Lasnamäe Gümnaasium	Tallinn	56,8	50,5	49
13*	Ehte Humanitaargümnaasium	Tallinn	87,4	47,7	37
14	Tartu Annelinna Gümnaasium	Tartu linn	78,2	37,8	37
15*	Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium	Tallinn	56,3	64	37
16	Sillamäe Gümnaasium	Ida-Virumaa	81,6	30,9	21
17	Haabersti Vene Gümnaasium	Tallinn	68,9	21	37
18*	Peipsi Gümnaasium	Jõgevamaa	85,3	52,3	37
19	Tallinna 53. Keskkool	Tallinn	52,6	42,3	37
20*	Maardu Gümnaasium	Harjumaa	75,4	23,4	21

Andmed: haridussilm

 A Flourish data visualization

Järgnevatest tabelitest on võimalik vaadata kõiki kasutatud näitajaid eraldi. See võimaldab ühte tabelisse kokku panna eesti ja vene koolid ning lisada mõningaid koole, mis jäid kõrvale, kuna polnud kõiki näitajaid kahe aasta kohta. Ära kaob ka vajadus ümberarvutuste järele – tabelites on tegelikud näitajad, mitte need, mis on korrigeeritud parimate ja halvimate koolide tulemuste põhjal.

1 of 9

Sellel ja järgnevatel slaididel on kõik näitajad eraldi pingereana. Lisatud on ka koole, mida üldtabelites pole, kuna mõne näitaja kohta andmed puudusid. Kasutatud on näitajate tegelikke väärtusi, mitte ümberarvutatuid.

LÕPETAJATE OSAKAAL

Kirjuta otsingusse huvipakkuva kooli või maakonna (Tallinn ja Tartu on eraldi) nimi. Vastu saad koolide pingerea lõpetajate osakaalu alusel. Arvestuses on 138 kooli, mille kohta olid andmed olemas nii 2021. kui ka 2022. aasta kohta. Järjestatud on koolid kahe aasta keskmise põhjal.

Kirjuta siia huvipakkuva kooli või omavalitsuse (Tallinna puhul linnaosa) või maakonna nimi

Koht	Kool	Maakond	2021	2022	Kes
1	Räpina Ühisgümnaasium	Põlvamaa	100,0	95,8	
2	Hugo Treffneri Gümnaasium	Tartu linn	97,2	98,4	
2	Tallinna Reaalkool	Tallinn	97,4	98,2	
4	Saku Gümnaasium	Harjumaa	94,4	98,7	
5	Tallinna 21. Kool	Tallinn	96,5	96,2	
6	Gustav Adolfi Gümnaasium	Tallinn	95,1	95,2	
7	Tallinna Tõnismäe Reaalkool	Tallinn	94,4	95,2	
8	Kuusalu Keskkool	Harjumaa	100,0	88,9	
9	Tallinna 32. Keskkool	Tallinn	92,8	94,2	
10	Vanalinna Hariduskollegium	Tallinn	93,5	93,3	
11	Hiiumaa Gümnaasium	Hiiumaa	87,0	97,1	
12	Tõrva Gümnaasium	Valgamaa	92,3	91,3	
13	Rocca al Mare Kool	Tallinn	92,8	90,5	
14	Tallinna Kristiine Gümnaasium	Tallinn	94,3	87,9	
15	Tallinna Saksa Gümnaasium	Tallinn	84,9	96,8	
16	Tartu Jaan Poska Gümnaasium	Tartu linn	93,5	88,2	
17	Ehte Humanitaargümnaasium	Tallinn	97,4	84,1	
18	Kanepi Gümnaasium	Põlvamaa	90,0	90,9	
19	Kohila Gümnaasium	Raplamaa	88,4	92,5	
20	Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium	Pärnumaa	91,8	87,7	

1 / 7

Andmed: Haridussilm

A Flourish data visualization